

**JEUGD
BESCHERMING
OVERIJSSSEL**

Zwolle, 29 augustus 2017

College van Burgemeester en Wethouders van
De gemeente Steenwijkerland
Mevrouw H.J. Frantzen-Boeve wethouder
Postbus 162
830 AD STEENWIJK

Postadres
Postbus 568
8000 AN Zwolle

Bezoekadres
Burgemeester Drijbersingel 39
Tel. 088 - 856 78 00
Fax 088 - 856 78 01

IBAN: NL02 DEUT 0459 1936 00
K.v.K. Zwolle, nr. 05067459
Internet: www.jbov.nl

Kenmerk : Dir 170036t
Behandeld door : HK/HdV
Onderwerp : Certificering

Bijlagen : -

Geachte mevrouw Frantzen-Boeve, leden van het college,

Jeugdbescherming Overijssel (JbOV) heeft op 7 juli van het Keurmerkinstituut een zogeheten overbruggingscertificaat gekregen. We hebben de portefeuillehouders Jeugdzorg van de Regio daarover geïnformeerd.

In deze brief leggen we uit wat het verlenen van het overbruggingscertificaat voor JbOV betekent.

Indien gewenst kunt u de brief en de informatie uit deze brief ook gebruiken voor het informeren van de Gemeenteraad.

Kwaliteitswaarborgen in jeugdbescherming en jeugdreclassering

Jeugdbescherming Overijssel (JbOV) voert in opdracht van de gemeenten in Overijssel Jeugdbescherming en Jeugdreclassering uit. Alleen zogeheten Gecertificeerde Instellingen (GI) zijn bevoegd kinderbeschermingsmaatregelen (zoals ondertoezichtstelling, voogdij, en jeugdreclassering) uit te voeren. Gecertificeerde Instellingen worden iedere drie jaar opnieuw getoetst op basis van het Normenkader (art. 3.2 van de Jeugdwet) op hun kwaliteitsmanagementsysteem. Toetsing wordt uitgevoerd door het Keurmerkinstituut (KMI).

Naast toetsing van het kwaliteitsmanagementsysteem door het KMI houden de inspecties¹ toezicht op de veiligheid van kinderen. De inspecties controleren instellingen op naleving van de veiligheidswaarborgen met betrekking tot de persoonlijke hulpverlening aan cliënten. Zij beoordelen of cliënten de zorg krijgen die nodig is. De Inspectie Veiligheid en Justitie (IVenJ) en de Inspectie Jeugdzorg (IJ) constateerden op resp. 5 juli en 13 juli dat het primair proces bij JbOV op orde is en dat de inspectie geen reden zag tot aanvullende interventies.

Een belangrijke kwaliteitseis uit de Jeugdwet is de aantoonbare kwaliteit van de individuele professional. Alle uitvoerend jeugdbeschermers bij JbOV zijn gekwalificeerde HBO professionals en staan ingeschreven in het landelijk register SKJ (Stichting Kwaliteitsregister Jeugd).

Overbruggingscertificaat

In aanloop naar de nieuwe Jeugdwet is JbOV in 2014 gecertificeerd. Het certificaat liep tot 9 juli 2017. In de tussenliggende jaren is JbOV jaarlijks ge(her)audit en deze audits hebben steeds geleid tot continuering van het certificaat. Tot begin april 2017; toen constateerde het KMI dat een aantal zaken beter kon. Deze kritische punten zouden zonder verbetering leiden tot het niet toekennen van het certificaat.

JbOV kon binnen de gestelde termijn het merendeel van deze kritische punten aantoonbaar verbeteren. Voor een tweetal punten was de periode tot 9 juli echter te kort om daadwerkelijk voldoende verbeteringen te realiseren.

Het KMI heeft vervolgens op 10 juli voor vier maanden een zogeheten overbruggingscertificaat verstrekt aan JbOV. Dit wordt verstrekt aan instellingen die op dat moment nog niet voldoen aan alle normen van de certificering. Het KMI heeft echter het vertrouwen dat JbOV met de juiste maatregelen binnen de gestelde termijn wel aan de normen kan voldoen. De staatssecretaris van het ministerie van VenJ heeft de verstrekking van het overbruggingscertificaat gemeld in een brief aan de Tweede Kamer.

Het overbruggingscertificaat loopt op 7 november 2017 af. Er gelden ten aanzien van het overbruggingscertificaat geen andere bevoegdheden of beperkingen ten opzichte van het reguliere certificaat. In deze periode kan JbOV verbeterplannen uitvoeren en gewoon haar werk blijven doen.

Op welke punten was het KMI kritisch?

Een kwaliteitsmanagementsysteem is een optelsom van werkafspraken om alle processen binnen een organisatie goed op elkaar af te kunnen stemmen, te managen. Een dergelijk systeem zorgt er bijvoorbeeld voor dat de werkzaamheden geïnventariseerd en ingepland worden, registratie van incidenten en klachten plaatsvindt en dat er een check is of verbeterplannen voor beleid die gemaakt zijn ook daadwerkelijk uitgevoerd worden. Een goed functionerend systeem levert een bijdrage aan het continue leren door de organisatie en daarmee het continue verbeteren van de verleende diensten.

Het KMI constateerde dat bij JbOV weliswaar professioneel gewerkt wordt door de individuele medewerkers, maar dat de gezamenlijke prestaties onvoldoende toetsbaar zijn en onvoldoende gericht zijn op verbetering. Dat kwam tot uiting in:

- JbOV werkt volgens de VERVE methodiek (Veiligheid en Regie voor Elk²). Het KMI constateerde dat het methodisch handelen en de bewaking ervan niet zichtbaar is tijdens casuïstiekbespreking. In een casuïstiekbespreking brengen medewerkers vragen in over hulp/begeleiding aan eigen cliënten en bespreken deze met collega's en een gedragswetenschapper. In een door het KMI bijgewoonde bespreking kon het KMI onvoldoende de diverse onderdelen van de methodiek (VERVE) terugzien.
- JbOV heeft geen integraal overzicht van incidenten, klachten en calamiteiten. *Incidenten* betreft vooral situaties waarbij de jeugdige wegloopt uit een gesloten instelling, (ernstig) letsel ondervindt of zelf letsel heeft veroorzaakt bij een ander persoon. Bij een *calamiteit* betreft het situaties waarbij een kind komt te overlijden of waarbij sprake is van seksueel misbruik. Calamiteiten worden conform regelgeving altijd gemeld bij de Inspectie. Incidenten worden intern gemeld en verzameld met als doel om te leren van soortgelijke situaties. Geconstateerd werd dat er een onderregistratie was van incidentmeldingen. Incidenten werden goed afgehandeld, maar registratie ervan bleef beperkt tot het betreffende cliëntdossier. Daardoor was er te weinig basis voor een integrale analyse.

Begin juni zijn de voorzitters van resp. OZJT/Samen14 en Jeugdzorg regio IJsselland geïnformeerd over de situatie. In de daarop volgende weken zijn beide op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

Verbeterplannen realiseren

JbOV erkent de geschetste kritische punten en is blij om verder te kunnen werken aan verbeteringen. JbOV heeft door de transitie van de jeugdzorg veel organisatieveranderingen moeten doorvoeren. Dit is nog steeds actueel en zal op korte termijn niet veranderen. Door het overdragen van taken aan gemeenten en aan de Veilig Thuis organisaties zijn veel medewerkers vertrokken. De werkdruk bij medewerkers is hoog tot zeer hoog. De financiering van de jeugdzorg staat onder druk, er moest en zal nog flink worden bezuinigd. Soms zijn er onvoldoende financiële middelen beschikbaar. JbOV zoekt een oplossing in samenwerking met derden.

De interne aandacht voor continue verbetering is door al deze omstandigheden onvoldoende geweest.

Hoe nu verder?

JbOV gebruikt de periode tot medio oktober om verder te werken aan de verbetering van haar organisatie. Een team met onder andere externe kwaliteitsdeskundigen heeft een verbeterprogramma opgesteld waarin allerlei verschillende acties zijn opgenomen. De verbeteracties zijn bijvoorbeeld gericht op de interne controle en aansturing. Op het goed nakomen van gemaakte organisatorische afspraken om de werkprocessen te verbeteren. En op continu scholing van (nieuwe) medewerkers. Bij JbOV gaan alle jeugdbeschermers nadrukkelijker werken volgens de vaste methodiek waarbij gedragswetenschappers een aantoonbare, prominente rol hebben.

Dergelijke verbeteringen konden niet binnen de korte termijn van hercertificering gerealiseerd worden. Medio oktober wordt JbOV weer opnieuw volledig getoetst door het KMI en dan willen we weer volledig aan alle kwaliteitseisen voldoen.

En vanzelfsprekend blijven wij ons ook de komende periode tot het uiterste inzetten om de veiligheid te garanderen van 2000 kinderen die aan onze zorg zijn toevertrouwd.

Met vriendelijke groeten,

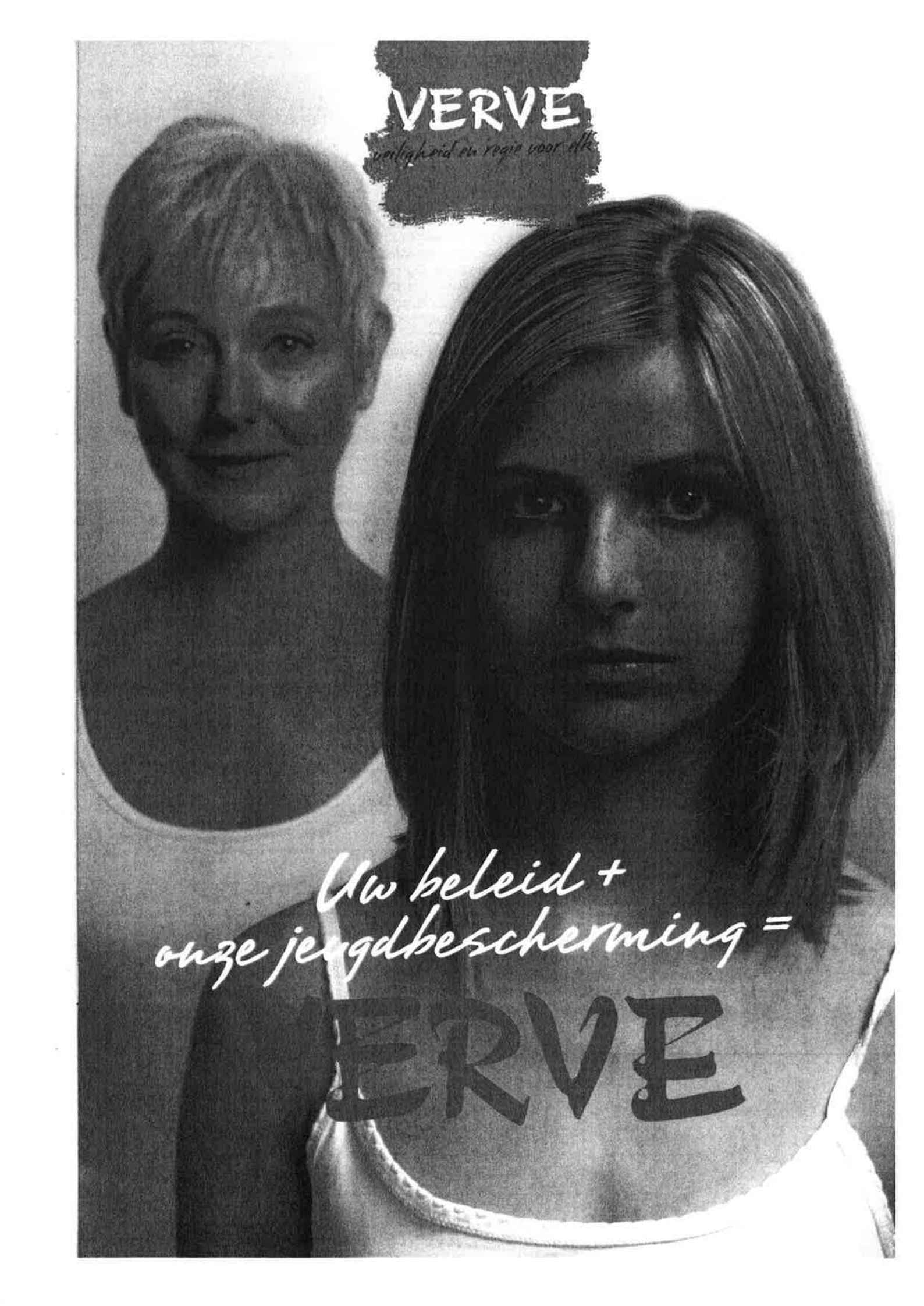
Hennie Kerkhuis,
Interim-bestuurder JbOV

¹ Toezicht op een GI is een taak van de Inspectie Jeugdzorg (IJZ) en de Inspectie Veiligheid en Justitie (IVenJ).

² De uitgangspunten van VERVE zijn:

- Veiligheid en gezonde ontwikkeling van het kind;
- Zoveel mogelijk regie bij ouders en een brede kring rond het kind;
- Kind/gezin centraal, niet de instanties;
- Een gezamenlijk, veilig en concreet plan, gemaakt door de mensen zelf.

Meer informatie over VERVE vindt u in de folder VERVE en op de website van JbOV www.jbov.nl.

A black and white photograph of two women. In the background, an older woman with short, light-colored hair and a gentle smile. In the foreground, a younger woman with long, dark hair and a serious expression. The word 'VERVE' is printed in a bold, sans-serif font in the upper right, with a tagline below it. In the lower right, a handwritten-style phrase is overlaid, followed by the word 'VERVE' in a large, stylized, outlined font.

VERVE

veiligheid en regie voor elk

*Uw beleid +
onze jeugdbescherming =*

VERVE

Een werkwijze om te be

De uitgangspunten van VERVE sluiten volledig aan bij die van uw gemeente:

- Veiligheid en gezonde ontwikkeling van het kind;
- Zoveel mogelijk regie bij ouders en een brede kring rond het kind;
- Kind/gezin centraal, niet de instanties;
- Een gezamenlijk, veilig en concreet plan, gemaakt door de mensen zelf.

Bovendien zorgt deze aanpak voor:

- Minder jeugdbeschermingsmaatregelen (OTS en/of uithuisplaatsingen);
 - Meer netwerkplaatsingen (kinderen die bij bekenden gaan wonen);
 - Substitutie van zorg door het eigen netwerk;
 - Het minder afglijden van jongeren in criminaliteit en het terugdringen van recidive.
- Zo kan VERVE bijdragen aan besparingen voor uw gemeente.

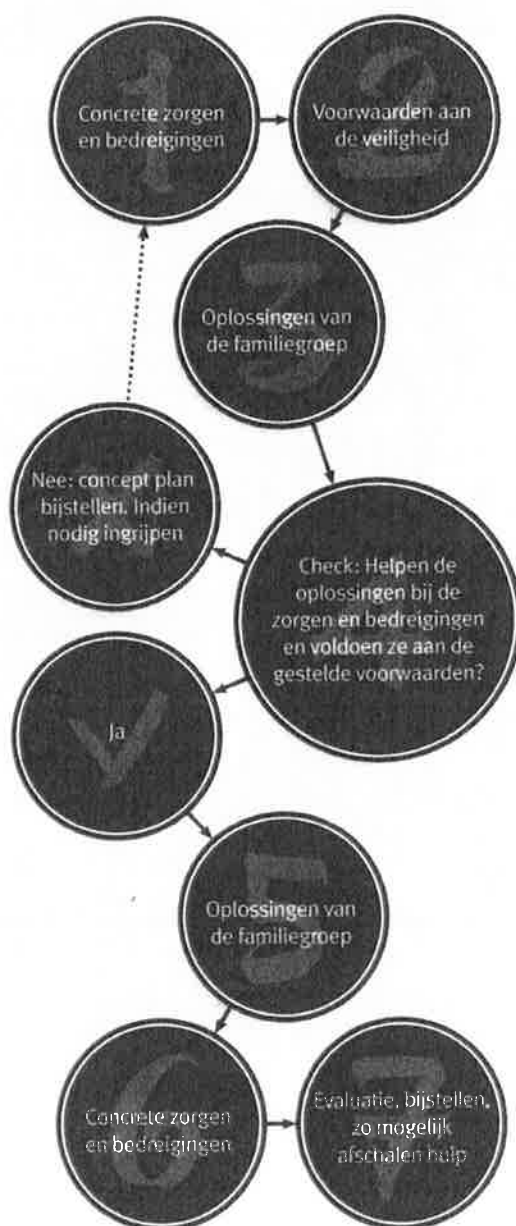
1 nieuwe ijze het kind schermen

Veel gemeenten weten heel goed wat ze willen als straks de zorg voor jeugd onder hen valt: regie over zorg bij de burger, betrokkenheid van het sociaal netwerk, vraaggerichte hulp, één gezin, één plan, dichtbij mensen (in de wijk) en ketensamenwerking. In de aanloop tot de transitie heeft de jeugdbescherming in Overijssel: Bureau Jeugdzorg Overijssel, de William Schrikker Groep en de Raad voor de Kinderbescherming samen met de Eigen Kracht Centrale gewerkt aan het inrichten van een jeugdbescherming die invulling geeft aan de vraag en de rechten van gezinnen in de jeugdzorg én aan het beleid en behoeften van de gemeenten. Dit heeft geleid tot VERVE: Veiligheid En Regie Voor Elk.

WAT BETEKENT VERVE VOOR GEZINNEN EN DE MENSEN OM HEN HEEN?

Gezinnen komen niet 'zomaar' in aanraking met de jeugdbescherming. De problematiek in gezinnen kan heel ingewikkeld zijn en veelal meervoudig: psychische problemen bij ouders of kind, verslaving, criminaliteit, echtscheiding, schulden of werkloosheid. Het is vaak een stapeling van factoren die leidt tot een bedreigende opvoedsituatie voor kinderen voor wat betreft veiligheid of een gezonde ontwikkeling. Gezinnen vragen niet vaak zelf om hulp en zitten daar in eerste instantie ook niet op te wachten, terwijl bescherming nodig is. Een kindbeschermingsmaatregel is dan ook een ingrijpende gebeurtenis, zeker als kinderen niet meer thuis kunnen blijven wonen. »

CHECKLIST VERVE VOOR VASTSTELLEN PLAN

De meeste ouders willen het liefst zelf de regie over hun leven voeren en willen het beste voor hun kinderen. Soms lukt dat niet. Dan dreigt een kinderbeschermingsmaatregel of is deze direct nodig. VERVE biedt dan de mogelijkheid dat het gezin samen met familie, vrienden en bekenden en onder voorwaarden van de jeugdbeschermer een plan maakt. Daarin staan heldere afspraken en het voldoet aan de voorwaarden die de jeugdbeschermer heeft gesteld aan de veiligheid. Het in de Jeugdwet vastgelegde familiegroepsplan, gemaakt door de betrokkenen zelf, vormt de basis van één gezin, één plan. VERVE benut alle mogelijkheden binnen het wettelijk kader om te realiseren dat het kind veilig is, ook als ouders niet meewerken.

WETTELIJK KADER

VERVE stelt duidelijke voorwaarden om de veiligheid van kinderen te waarborgen en om criminaliteit bij jongeren te voorkomen. Gedwongen maatregelen zijn: ondertoezichtstelling (OTS, beperking van het gezag), een voogdijmaatregel (gezagsbeëindigende maatregelen en/of een uithuisplaatsing (UHP). Deze kan een kinderrechter opleggen als de gezonde ontwikkeling en/of de veiligheid van een kind in het geding is en vrijwillige hulp ontoereikend is. Bij strafbare feiten kan de kinderrechter een jeugd-reclasseringmaatregel opleggen. »

UIT DE PRAKTIJK:

Een veilig thuis voor Jochem

Janny en Nel zijn raadsonderzoeker bij de Raad voor de Kinderbescherming: "Via Bureau Jeugdzorg kwam een melding binnen. Jochem van twee was in het ziekenhuis opgenomen met een breuk in het bovenbeen. De kinderarts gaf aan dat er sprake was van onverklaarbaar letsel," vertelt Janny.

"In korte tijd ben ik twee keer bij de ouders langs geweest. Ik ben daarbij uit het oordeel gebleven en heb geluisterd. Zo was ik geen bedreiging, maar iemand bij wie ze hun verhaal konden doen. De ouders bleken een stevig netwerk te hebben en we spraken af een rondetafel te organiseren, een bijeenkomst van de ouders, hun netwerk en wij als raadsonderzoekers. Tijdens de bijeenkomst moesten we vragen beantwoorden, weerstand overwinnen en de vraag stellen of de mensen met elkaar wilden werken aan een veiligheidsplan. Steeds benadrukten we dat we niet weten wat er is gebeurd, maar dat we moeten zorgen dat zo iets met Jochem nooit weer gebeurt. Het doel was te

zorgen dat Jochem veilig is en de ouders boven verdenking staan. Onze voorwaarde voor de veiligheid was dan ook dat er 24 uur per dag, zeven dagen per week toezicht zou komen op Jochem. Ook legden we uit dat het plan concreet moest zijn, makkelijk bij te stellen en moest worden gedragen door een breed netwerk en de betrokken instanties. In de periode dat de ouders en hun netwerk een plan gingen maken, kon Jochem in het ziekenhuis blijven. Een medisch forensisch onderzoek moest de oorzaak van het letsel duidelijk maken.

Toen het plan af was, stelde Bureau Jeugdzorg nog een extra voorwaarde aan het plan: drie keer per week een controle op lichamelijk letsel. Dat moesten wij aan de ouders uitleggen. Maar ze namen het op in het gezamenlijke plan en daarna waren alle betrokkenen akkoord. Inmiddels zijn we driekwart jaar verder en gaat het heel goed met Jochem. Zijn ouders zijn betrokken en de situatie is inmiddels zo verbeterd dat een aantal voorwaarden niet meer nodig is."

WAT BETEKENT VERVE VOOR DE GEMEENTE?

In iedere gemeente wenden diverse instanties hun expertise aan in de jeugdzorg. VERVE brengt haar expertise ook in bij jeugdbescherming of jeugdreclassering. VERVE sluit aan op lokale en regionale manieren van werken, dichtbij voorzieningen die nu al onder de gemeenten vallen. Daardoor is er de zekerheid dat hulp past bij de vraag van gezinnen en dat aansluiting gezocht wordt binnen de keten. Lokale teams kunnen op

VERVE terugvallen en daarmee op de gezamenlijke en acuut beschikbare expertise van Bizo, WSG, Raad voor de Kinderbescherming en de Eigen Kracht Centrale. Expertise op grond waarvan soms geconcludeerd kan worden dat een adviesgesprek voldoende is, maar dat soms ook kan resulteren in een advies tot nader onderzoek of het inzetten van meer gespecialiseerde hulp.

RESULTATEN EN BESPARINGEN

Wetenschappelijk onderzoek¹ laat zien dat:

- VERVE leidt tot het voorkomen en verkorten van ondertoezichtstellingen en uithuisplaatsingen;
- VERVE leidt tot het sneller terugplaatsen van kinderen na een uithuisplaatsing;
- VERVE leidt tot meer plaatsingen bij familie of bekenden als er sprake is van een uithuisplaatsing, waardoor er minder een beroep gedaan wordt op pleegzorg bij onbekenden of verblijf in een instelling;
- het aantal kinderschermingsmaatregelen is afgenomen;

- meer families door middel van een Eigen Kracht-conferentie een eigen plan hebben gemaakt;
- de ouders positief zijn over de VERVE werkwijze.

Onderzoek naar Eigen Kracht-conferenties laat zien dat met een eigen, veilig plan de situatie voor kinderen sneller veilig is. Er vindt verschuiving van hulp plaats doordat mensen uit het netwerk taken op zich nemen. Bovendien kiezen gezinnen in hun plannen voor minder zware vormen van hulp die toch het gewenste resultaat geven². De inzet van de jeugdbescherming is zo kort mogelijk.

¹ Bescherming in beweging; Hogeschool Leiden, 2013

² De familie aan zet; PI Research/VU/WESP, 2008

VERVE IN HET KORT

- De gezonde ontwikkeling en veiligheid van kinderen staat voorop;
- Gaat afglijden jongeren in criminaliteit tegen;
- Gezinnen en hun sociale netwerk zoeken zelf naar oplossingen en maken een netwerkplan;
- Duurdere maatregelen worden zoveel mogelijk voorkomen;
- De aansluiting op lokale en regionale hulpverlening is flexibel maatwerk;
- De Raad voor de Kinderbescherming behoudt een onafhankelijke positie.

BLIJVEND ONTWIKKELEN IN DESKUNDIGHEID

VERVE is met gezamenlijk opgebouwde expertise tot stand gekomen. De jeugdbeschermers zijn **geregistreerde professionals** die zich vanzelfsprekend blijvend ontwikkelen binnen hun vakgebied: de jeugdreclassering, gezinsvoogdij of ouders/kinderen met een verstandelijke beperking. In de uitvoering heeft de jeugdbeschermers een spilfunctie in de interacties met gezinnen, gezins-systemen en instanties.

TIP: KERNGETALLEN PER GEMEENTE

Kengetallen jeugdzorg van gemeenten zijn te vinden op www.jeugdx.nl.

UIT DE PRAKTIJK:

Kelly (14) kan weer naar huis

Samantha (32), moeder van Kelly: "Kelly woonde in een pleeggezin. Ik zag haar elke twee weken een weekend. Als ze weg was, hilde ik dagenlang. Zij miste mij ook heel erg en liep steeds weg bij haar pleegouders. Ik wilde haar thuis, maar ik was bang dat ik het weer niet aankon. Toen zei de gezinsvoogd van de WSG dat we zelf een plan konden maken om af te spreken wat we nodig hadden zodat Kelly weer thuis kon komen. De Eigen Kracht-coördinator ging bij iedereen langs. Er kwamen veertien mensen. Zoveel had ik niet verwacht. Kelly ook niet. De gezinsvoogd zei aan het begin wat haar voorwaarden waren. Dat Kelly ergens kan logeren als ik heel moe ben. Dat ik regelmatig moet koken en dat Kelly naar school gaat. Dat was niet zo moeilijk om met elkaar te bedenken. De gezinsvoogd vond ons plan heel goed. Er staan dingen in waar zij niet aan gedacht had. Nu woont Kelly alweer een paar maanden thuis. Vorige week kwamen alle mensen van de conferentie bij ons om te praten over hoe het gaat. De gezinsvoogd was er ook bij. Zij vertelde dat de ondertoezichtstelling stopt, omdat het zo goed gaat. Toen waren we heel trots."

MEER INFORMATIE?

Als u wilt u weten hoe VERVE aansluit op de praktijk in uw gemeente, neem dan contact op met uw lokale VERVE-medewerkers. Zij geven graag alle lokale informatie. U kunt ook contact opnemen met Dennis Kragten, projectleider VERVE: 06 - 11 86 97 23.

VERVE is een initiatief van Bureau Jeugdzorg Overijssel, de Raad voor de Kinderbescherming Overijssel, de William Schrikker Groep en de Eigen Kracht Centrale. VERVE is ontwikkeld in samenwerking met de Hogeschool Leiden en de Vrije Universiteit Amsterdam en is daarbij ondersteund door de provincie Overijssel.

www.bjzo.nl

Bureau Jeugdzorg Overijssel

www.wsg.nu

Jeugdbescherming en -reclassering
voor kinderen met een (licht) verstandelijke
beperking

www.kinderbescherming.nl

Raad voor de Kinderbescherming

www.eigen-kracht.nl

Eigen Kracht Centrale

